

Danielle Steel

SUOMENTANUT MINNA KUJAMÄKI

MORSIUS- MEKKO

Yksi ainutlaatuinen puku,
neljä sukupolvea.
Unohtumaton tarina.

WSOY

Danielle
Steel

Morsiusmekko

Suomentanut Minna Kujamäki

*Werner Söderström Osakeyhtiö
Helsinki*

*Englanninkielinen alkuteos
The Wedding Dress*

Copyright © 2020 by Danielle Steel

*All rights reserved including the rights of reproduction in
whole or in part in any form.*

Suomenkielinen laitos © Minna Kujamäki ja WSOY 2024

Werner Söderström Osakeyhtiö

ISBN 978-951-0-50690-5

Painettu EU:ssa

*Rakkaille lapsilleni
Beatielle, Trevorille, Toddille, Nickille,
Samanthalle, Victorialle, Vanessalle,
Maxxille ja Zaralle,*

*olkaa viisaita, onnekkaita, hyväsydämissiä,
olkaa rakastavia, rakastettuja, onnellisia
näitä toivon teille
ihanaan elämään,
ja pitäkää kiinni rakkaudesta,
joka meitä yhdistää,
niin kuin kannan teitä sydämessäni.*

Kaikella rakkaudella,

ÄITI / DANIELLE STEEL

Alkusanat

Hyvät ystävät,

Morsiusmekko on yli kahdeksan vuosikymmentä kattava tarina erityislaatuisesta perheestä, sen neljästä sukupolvesta historian pyörteissä: aina vuoden 1929 pörssiromahduksesta Pearl Harborin pommitukseen ja toiseen maailmansotaan, huumeiden ja yhteiskunnallisten muutosten värittämän 70-luvun läpi teknologiahuumaan, internetin tuloon ja lopulta nykyhetkeen. Kunkin sukupolven vahvat naiset, niin erilaisia kuin he keskenään ovatkin, pitävät perhettä kasassa maailman mullistuessa. Naisia yhdistävät veriside ja historia, ja he muodostavat sukupolvesta toiseen jatkuvan selviytyjien ketjun. Kolme heistä pukeutuu aikanaan samaan ihastuttavaan morsiuspukuun, jota vaalitaan läpi vuosien, henkiin heräävänä muistona menneisyydestä ja lupauksena tulevaisuudesta.

Elämän ala- ja ylämäet – sodat, ankarat taloudelliset ajat ja valtavat tappiot ja sitten paluu loiston päiviin luksusjahteineen ja upeine asuntoineen – ovat nivoneet perheen yhteen, kun se lopulta palaa vanhaan kartanoonsa Nob Hilliin kaunis morsiuspuku yhä aarteenaan. *Morsiusmekko* on kertomus perheestä ja historiasta, siitä, kuinka sukupolvet vaihtuvat ja jokainen tuo tarinaan oman tärkeän lisänsä. Se on kertomus menneen ajan kunnioittamisesta ja nykyhetken vaalimisesta, elämän yllättävistä vastoinkäymisistä ja lahjoista. Kirja kertoo yhdestä kultaisesta aikakaudesta ja vahvoista, hyvistä ja rakastavista ihmisistä, jotka pysyvät aina uskollisina itselleen ja toisilleen.

Toivottavasti kirjan lukeminen tuottaa sinulle yhtä paljon iloa kuin sen taustatyö ja kirjoittaminen tuottivat minulle. *Morsiusmekko* on hyvin erityinen kirja: se kertoo ominaisuuksista, joita

me kaikki tavoittelemme ja joita meillä kaikilla pohjimmiltaan on, ja siitä, mitä meistä kukin aikanaan antaa perinnöksi jälkipolville. Se on kirja elämän jatkuvuudesta, voimasta mennä eteenpäin niin hyvinä kuin huonoinakin aikoina menneisyys ja oma historia mielessä pitäen ja siitä opiksi ottaen. Toivottavasti kirja on merkityksellinen myös sinulle.

Rakkaudella, D. S.

Ensimmäinen luku

Oli joulunalusviikko vuonna 1928, ja San Franciscon lahdelta käyvä navakka tuuli teki Deveraux'n tanssiaisillan säästä kirpakan. Tanssiaisista oli puhuttu kuukausia, ja kaupungin eliitti odotti niitä kiihkeästi. Deveraux'n kartanon näyttävät salit olivat saaneet uuden maalipinnan ja uusia verhoja, kynttiläkruunut oli kiillotettu säihkyviksi. Tanssiaissalin pöytien kattauksessa kimalsi hopeaa ja kristallia. Miespalvelijat olivat raivanneet huonekaluja syrjään viikkokausia tehdäkseen tilaa kuudellesadalle tanssiaisvieraalle.

Kaikki San Franciscon silmäätekevät olisivat paikalla. Vain harva oli kieltäytynyt Charles ja Louise Deveraux'n kutsusta osallistua heidän tyttärelleen järjestettyihin tanssiaisiin. Ovenpieliä koristivat tuoksuvat liljaköynnökset, saleihin oli sytytetty satoja kynttilöitä.

Eleanor Deveraux saattoi tuskin pysyä nahoissaan äitinsä pukeutumishuoneessa. Hän oli odottanut tätä iltaa koko ikänsä. Tänä iltana olivat hänen debytanttitanssiaisensa. Pian hänet esiteltäisiin seurapiireille. Eleanor tirskahti jännittyneenä katsoessaan äitiinsä Louiseen samaan aikaan kun äidin palvelija Wilson piteli tanssiaispukua, johon hän oli sonnustautumassa.

Myös Wilsonille ilta oli tunteellinen. Wilson oli tavallinen irlantilainen maalaistyttö, joka oli tullut Amerikkaan etsimään onnea, seikkailua ja ehkä myös aviomiestä. Hänellä oli sukulaisia Bostonissa, jossa hän oli päätynt työskentelemään Louisen perheelle, ja sieltä hän oli tullut Louisen mukana San Franciscoon, kun Louise oli nainut Charles Deveraux'n kaksikymmentäkuusi

vuotta sitten. Vuotta ennen häitä Wilson oli auttanut Louisea tämän omiin debytanttitanssiaisiin pukeutumisessa, ja siitä lähtien hän oli toiminut Louisen palvelijana. Hän oli pidellyt Eleanoria sylissään heti tytön synnyttyä, niin kuin oli pidellyt myös Eleanorin veljeä Arthuria seitsemän vuotta aiemmin. Hän oli surrut perheen mukana, kun poika oli kuollut keuhkokuumeeseen viiden vuoden ikäisenä. Eleanor oli syntynyt kaksi vuotta Arthurin kuoleman jälkeen, eikä hänen äitinsä ollut enää sen jälkeen onnistunut tulemaan raskaaksi. Louise ja Charles olisivat halunneet vielä toisen pojan, mutta rakastivat ainokaiseksi jäänyttä lastaan koko sydämestään.

Ja nyt Wilson puki Eleanorია hartaasti odotettua tapahtumaa varten. Wilson oli ehtinyt olla Amerikassa jo kaksikymmentäkahdeksan vuotta, ja hänen silmissään oli kyneleitä, kun Eleanor kietoi kädet äitinsä ympärille ja rutusti tätä. Louise kiinnitti hellävaroen Eleanorin korviin korvakorut, jotka oli saanut omalta äidiltään omana debytantti-iltanaan. Ne olivat Eleanorin ensimmäiset aikuisten korut. Louise kantoi smaragdeja, jotka oli saanut Charlesilta heidän kymmenentenä häöpäivänään, ja timanttitiaraa, joka oli kuulunut hänen isoäidilleen.

Charlesin ja Louisen naimakauppa oli ollut kaikin puolin erinomainen, ja liitto, josta Eleanor syntyi, oli horjumaton ja rakkaudentäyteinen. Louise ja Charles olivat kohdanneet joulun aikaan pian Louisen Bostonissa tapahtuneen debyytin jälkeen, kun Louise oli osallistunut serkkujensa seurassa tanssiaisiin New Yorkissa. Charles oli ollut kaupungissa vierailulla San Franciscosta. Louise oli arvostetun bostonilaisen pankkiiriperheen tytär. Naimakauppa, josta Charles ja Louisen isä pääsivät pian yhteisymmärrykseen, oli ollut erinomainen sen molemmille osapuolille. Charles oli tehnyt kaksi kosiskelukäyntiä Louisen luokse Bostoniin, ja heidän rakkautensa oli vahvistunut tapamista seuranneen, kolme kuukautta kestäneen tiiviin ja lämpimän kirjeenvaihdon myötä. Kihlaus oli julkistettu maaliskuussa

ja avioliitto sinetöity kesäkuussa. He olivat viettäneet kuherruskuukautensa Euroopassa ja asettuneet sitten Charlesin taloon San Franciscoon.

Charles oli perinyt toisen San Franciscon kahdesta merkittävimmästä pankkiiriliikkeestä. Hänen perheensä oli lähtenyt Ranskasta Amerikkaan kultaryntäyksen aikaan tuomaan järjestystä kaaokseen ja tarjoamaan kaivoksilla äkkirikastuneille apua uuden omaisuuden suojaamisessa ja sijoittamisessa. Charlesin esi-isät olivat jääneet Kaliforniaan ja nousseet rikkauksiin itsekin. Deveraux'n perheen kartano, joka oli rakennettu vuonna 1860 Nob Hillin kukkuloiden korkeimmalle kohdalle, oli San Franciscon suurin. Charles ja Louise olivat muuttaneet kartanoon avioliittonsa alkuaikoina, kun Charlesin vanhemmat olivat kuolleet. Charles johti perheensä pankkiiriliikettä ja oli yksi kaupungin arvostetuimpia miehiä. Charles oli pitkä ja hoikka, vaalea, sinisilmäinen, arvokkaan tyylikäs aristokraatti, joka rakasti vaimoaan ja tytärtään ja oli niin ikään odottanut malttamattomana tätä iltaa.

Eleanor oli sädehtivän kaunis. Hän muistutti kovasti äitiään pitkine mustine hiuksineen, posliininvalkoisine hipiöineen, tai vaansinisine silmineen ja herkkine kasvonpiirteineen. Molemmilla oli viehkeä naisellinen vartalo, ja Eleanor oli vain hieman äitiään pidempi. Hän oli saanut moitteettoman kasvatuksen kotiopettajattarien ja -opettajien valvonnassa, samaan tapaan kuin äitinsä aikoinaan Bostonissa ja muut heidän piireihinsä kuuluvat tytöt San Franciscossa. Monet Eleanorin kotiopettajattarista olivat ranskalaisia, ja hän puhui ranskaa sujuvasti. Hän oli varsin taitava vesivärimaalauksessa, osasi soittaa pianoa kauniisti ja rakasti kirjallisuutta ja taidehistoriaa. Hänen vanhempansa olivat tehneet jokseenkin modernin ratkaisun lähettäessään hänet neljäksi vuodeksi Neiti Bensonin hienojen naisten yksityiskouluun saattamaan koulutuksensa päätökseen. Hän ja kymmenkunta muuta samanikäistä ja -taustaista nuorta naista oli valmistunut koulusta kesäkuussa. Hän oli solminut koulussa useita ystävyysuhteita,

minkä ansiosta ensimmäinen kausi seurapiireissä olisi hänelle entistä riemuntäyteisempi kaikkine tanssiaisineen ja juhlineen, joita hänen ystäviensä vanhemmat järjestäisivät.

Useimmat kauden debytantit solmisivat avioliiton vuoden sisällä tai olisivat ainakin lupautuneet avioliittoon. Charles toivoi, etteivät asiat etenisi Eleanorin kohdalla liian nopeasti. Ajatus tyttärestä luopumisesta oli raskas, ja mahdollinen kosija joutuisi totisesti osoittamaan kelvollisuutensa ennen kuin Charles antaisi suostumuksensa avioliittoon. Eleanor olisi tavoiteltu saalis avioliittomarkkinoilla, sillä koko Charlesin omaisuus olisi jonakin päivänä hänen. Charles ja Louise olivat puhuneet asiasta kahden kesken, kuitenkin sanomatta sanaakaan Eleanorille, eikä tytär itse suonut asiailtilalle ajatustakaan. Eleanor halusi vain verhoutua toinen toistaan kauniimpiin tanssiaispukuihin ja käydä jännittävässä juhlassa. Hänellä ei ollut erityistä hinkua löytää aviomiestä, sillä hän rakasti olla vanhempiansa kanssa. Mutta kaikki ne tanssiaiset, joihin hän pääsisi osallistumaan, tuottaisivat hänelle suurta iloa, erityisesti hänen omansa. Hänen vanhempansa olivat pitäneet huolen siitä, ettei kutsuvieraiden joukossa ollut epämieluisia henkilöitä, joita he eivät saattaisi hyväksyä tyttärensä puolisoksi. He halusivat pitää rellestäjät ja onnenonkijat kaukana tyttärestään. Eleanor oli eloisa, älykäs nuori nainen, mutta varsin kokematon ja sinisilmäinen, ja sellaisena he halusivat hänen pysyvänkin.

He olivat valmistautuneet ikimuistoiseen iltaan miettimällä huolellisesti, ketä kutsua ja mikä orkesteri palkata. Sopiva oli lopulta löytynyt Los Angelesista. Eleanorin kaiken huomion oli vienyt tanssiaispuvun valinta. Charlesin annettua siunauksensa Eleanor ja hänen äitinsä olivat matkustaneet ensin New Yorkiin ja sieltä Eurooppaan ranskalaisella höyrylaiva *SS Parisilla*, joka oli aloittanut liikennöinnin seitsemän vuotta aiemmin. Se oli ollut Eleanorin ensimmäinen ulkomaanmatka. He olivat asuneet kuu-kauden Pariisin Ritz-hotellissa ja käyneet monissa muotitaloissa,

mutta Louise oli ehdottomasti halunnut teettää Eleanorin tanssiaispuvun Worthilla.

Worthin muotitalon johdossa oli nyt Jean-Charles, talon perustajan Charles Frederick Worthin lapsenlapsenlapsi, ja hänen viimeisimmät luomuksensa olivat mullistaneet muodin maailman. Hän oli muotisuunnittelijana aikansa mestarillisin edelläkävijä, ja Louise oli halunnut Eleanorille lumoavan tanssiaispuvun, joka erottuisi edukseen mutta olisi samaan aikaan hienostuneen elegantti. Worth laskutti tähtitieteellisiä summia, mutta Charles ei piitannut kustannuksista, kunhan puku ei olisi liian moderni tai sokeeraava. Worthin tapa käyttää helmiä, metallilankaa, koruompeleita ja upeita kankaita teki kaikista hänen töistään taideteoksia, ja Eleanorin kaunis pajunvitsavartalo oli kuin tehty hänen sulavalinjaisia luomuksiaan varten.

Eleanorille suunniteltu kapealinjainen puku laskeutui hartioilta hienostuneelle laskokselle hitusen syvennetyn pääntien selkäpuolella. Puku oli kaunein, jonka Eleanor oli koskaan nähnyt, se ylitti hänen villeimmätkin unelmansa. Worth oli suunnitellut myös nykymuodin mukaisen, iltapukuun sopivan pääkoristeen helmikehäksi Eleanorin tummille kutreille. Asu oli täydellinen. He olivat palanneet San Franciscoon heinäkuun lopulla, ja nyt puku oli Wilsonin käsivarsilla. Runsaiden koruompeleiden ja helmien vuoksi puvulla oli melkoisesti painoa.

Eleanor astui pukuunsa, valmiina hartaasti odottamaansa hetkeen. Hänen hiuksensa oli kammattu löyhälle, helmin koristellulle nutturalle niskaan, mistä oli kiittäminen Wilsonin taituruutta. Pääkoriste asettui kasvoja elegantisti kehystävien lainneiden lomaan. Asu oli samanaikaisesti moderni ja perinteinen ja hyödynsi kaikkia niitä tekniikoita, joihin Worthin muotitalon maine unohtumattomien huippumuotiluomusten tekijänä perustui.

Louise ja Wilson siirtyivät syrjemmälle ihailemaan lopputulosta Eleanorin hymyillessä sädehtivästi heidän edessään.

Eleanor näki itsensä peilistä äidin ja Wilsonin takaa. Hän saattoi tuskin tunnistaa peilissä näkyvää eleganttia nuorta naista. Hänen isänsä ei ollut nähnyt pukua aiemmin ja jäähmettyi pukeutumishuoneessa sijoilleen hänet nähdessään.

»Voi ei...», Charles sanoi kauhistunut katse silmissään, ja Eleanorin sydän hyppäsi kurkkuun.

»Etkö pidä siitä, isä?»

»Pidänhän minä, tietenkin pidän, mutta niin pitävät kaikki muutkin miehet tässä kaupungissa. Sinulla on illan loppuun mennessä kymmenen kosijaa, ellei peräti kaksikymmentä.» Charles kääntyi vaimonsa puoleen. »Et sitten voinut valita mitään vähemmän henkeäsalpaavaa? Enhän minä ole alkuunkaan valmis luopumaan hänestä vielä!» Kaikki kolme naista purskahtivat nauruun, ja Eleanor näytti huojentuneelta. Hän oli halunnut isänsäkin ihastuvan tanssiaisasuunsa.

»Pidätkö tästä ihan oikeasti?» Eleanor kysyi silmät loistaen, kun isä kumartui painamaan suukon hänen poskelleen. Charles oli frakissaan tyylikäs kuten aina, ja hän loi ihailevan katseen vaimoonsa, joka oli pukeutunut vihreään satiiniin ja Charlesin lahjoittamiin säihkyviin smaragdeihin. Mieheensä ansiosta Louisella olisi tänäänkin illan upeimmat jalokivet.

»Tietenkin pidän, kuinka voisin olla pitämättä? Sinä ja äiti teitte hyvän valinnan Pariisin-seikkailullanne.» Vähemmän avokätinen mies olisi valahtanut kalpeaksi laskun nähdessään. Kaikki tiesivät, että Worth saattoi laskuttaa omaisuuden ja amerikkalaisilta asiakkailtaan vielä vähän päälle, eikä hän ollut poikennut tavastaan tälläkään kertaa. Mutta Charlesin mielestä puku oli hintansa väärti eikä hän tuntenut katumuksen häivääkään. Hänellä oli varaa, ja hän halusi pitää vaimonsa ja tyttärensä tyytyväisinä. Hänestä oli mieluisaa ajatella, että tytär olisi kauden kaunein debytantti, ehkä kaunein kautta aikain. Heidän panostuksensa koko tanssiaisiin oli ollut yhtä lailla ylenpalttista. Charles halusi tehdä illasta unohtumattoman, jotta Eleanor saisi

kantaa sen muistoa sydämessään ikuisesti. Heidän upea Nob Hillin -kartanonsa tarjosi sille täydellisen näyttämön.

Charles tarjosi tyttärelle käsivarttaan, kun he lähtivät Louisen pukeutumishuoneesta. He astelivat alas suurta portaikkoa pitkin, isä ja tytär etunenässä, Louise vanavedessään. Wilson katseli heitä hymyillen lempeästi. Hän oli iloinen heidän puolestaan. He olivat hyviä ihmisiä, ja menetettyään poikansa kaksikymmentä vuotta aiemmin ansaitsivat kaiken sen onnen, mitä maailmalla oli tarjota. Illan päättyessä hän olisi Eleanoria vastassa ja auttaisi tanssiaispuvun hänen yltään, oli kellonaika mikä tahansa, ja myöhäänhän se menisi, siitä Wilson oli varma. He tarjoilisivat yöpalaa puolilta öin, useita tunteja aiemmin tarjoiltavan ruhtinaallisen illallisen lisäksi. Aamukuudelta pöytään tuotaisiin aamiaista pitkään viihtyville nuoren polven edustajille, kuten sellaisille naimattomille miehille, jotka jäisivät tanssittamaan neitokaisia ja hakemaan heidän huomiotaan. Varttuneempi väki olisi jo siinä vaiheessa tiessään, mutta Wilson tiesi, että nuorten tanssi jatkuisi läpi yön.

Portaikon juurella oli tusina miespalvelijaa valmiina tarjoilemaan samppanjaa hopeatarjottimilta. Puolet palvelijoista oli talon omaa väkeä ja puolet palkattu muualta tanssiaisilta varten. Samppanja oli parhaita vuosikertoja, mitä Charlesin viinikellarista löytyi, hankittu kauan ennen kieltolain alkua, joten viinin tai samppanjan hankkiminen suurelle vierasjoukolle ei ollut nyt ollut tarpeen. Yksityistilaisuudessa samppanjan tarjoileminen oli myös sallittua. Keittiössä kävi siinä vaiheessa jo kova kuhina, kun heidän oma keittiömestarinensa kolmen apulaisensa kanssa valmisti aterialla, ja kokonainen palvelijalauma odotti tarjoiluvuoroaan. Louise oli suunnitellut kaiken pienintä yksityiskohdasta myöten. Joka puolella oli kukka-asetelmia, kynttilävalaistus loi tunnelmaa, tanssiaisiali oli valmis ottamaan vieraat vastaan. Louise oli uhrannut viikkoja plaseeraukseen, jotta kukin vieras istuisi oikealla paikallaan. Yksi pitkä pöytä oli varattu Eleanorille,

hänen ystävilleen ja joukolle valionuorukaisia, jotka oli seulottu tarkoin parhaista perheistä.

Vieraita alkoi saapua. Ulkona oli pitkä jono autonkuljettajien ajamia autoja, jotka pysähtyivät vuorollaan pylväskäytävän eteen. Yhden palvelijajoukon tehtävänä oli huolehtia vieraiden takeista ja viitoista heti, kun nämä astuivat sisään kartanoon. Charles, Louise ja Eleanor seisoivat rinnatusten vastaanottamassa ja tervehtimässä saapujia, ja kartanon hovimestari Houghton heidän vierellään kuulutti vuorollaan kunkin vieraan nimen. Ilta ei kalvennut muodollisuuksien tai eleganssin määrässä rahtuaakaan vastaaville tapahtumille Bostonissa tai New Yorkissa. San Franciscon seurapiirit olivat aivan yhtä suurelliset kuin itäiset vastineensa.

Eleanor säteili, kun vanhemmat esittelivät hänet ihmisille, joita hän ei ollut koskaan tavannut, ja ne vanhempien ystävät, jotka hän tunsi, syleilivät häntä ja ihastelivat, kuinka lumoavalta hän näytti upeassa asussaan. Hän onnistui olemaan huippumuodikkaassa eleganssissaan ihan omaa luokkaansa, ja hänen vanhempansa katselivat häntä ylpeyttä tuntien, kun vierasjoukko kasvoi ja väkeä virtasi juhlasaleihin. Kului kokonainen tunti ennen kuin he saattoivat lähteä tervehtimispaikaltaan ja liittyä vieraidensa seuraan, ja Eleanor kuiskasi äidilleen, että ihan kuin olisi häät ilman sulhasta, ja Louisea nauratti.

»Niin on. Ja tuota pikaa on se sulhanenkin.» Mutta Eleanorilla ei ollut hoppua siihen, eikä ollut hänen vanhemmillaankaan. Uusi seurapiirielämä oli jännittävää, ja Eleanor halusi nauttia siitä niin kauan kuin suinkin mahdollista. Hän oli kohdannut jo koko joukon komeita nuorukaisia vieraita vastaanottaessaan, mutta hänen ikätoverinsa vaikuttivat lähinnä hassuilta ja keskenkasvuisilta. Jotkut olivat punastuneet tervehtiessään häntä, ja nyt he parveilivat suurina laumoina ihastellen nuoria neitoja ja nauttien samppanjatarjoilusta. Muutama rohkaistui lähestymään Eleanoria siinä toivossa, että saisi nimensä hänen tanssikorttiinsa,

ja Eleanor poimi iltapukulaukustaan hienostuneen *carnet de balin*, jonka oli saanut isältään tanssiaisten alla. Se oli vaaleanpunainen kiiltäväkantinen vihkonen, jonka lehdykät olivat norsunluuta ja kansi koristeltu pikkuruisin timantein ja helmin, ja sen oli valmistanut Carl Fabergé vuosisadan vaihteessa. Norsunluiset sivut saattoi pyyhkiä puhtaaksi illan loputtua, niin että Eleanor pystyisi käyttämään sitä myös seuraavissa tanssiaisissa, joihin osallistuisi. Vihkoseen kuului pieni kiiltävä vaaleanpunainen lyijykynä, jonka päässä oli soma timantti. Eleanor kirjasi nimet tanssikorttiinsa. Kun muut nuorukaiset näkivät sen, hänen ympärilleen ilmaantui kokonainen lauma nuoria miehiä, jotka halusivat tanssia hänen kanssaan. Vihkonen oli miltei täyttynyt nimistä, kun he tuntia myöhemmin siirtyivät tanssiaissalin illallispöytänsä. Myös muut neidot olivat saaneet tanssipyyntöjä. Eleanor kuiskutteli muutama ystävänsä kanssa, kun he menivät yhtä matkaa tanssiaissaliin.

»Miten komeita he kaikki ovatkaan, eikö totta?» Eleanor sanoi Neiti Bensonin koulun luokatovereilleen, ja kaikki nyökyttelivät. Vieraslista oli äidin tarkan harkinnan tulos, ja nuorukaisetkin vaikuttivat tyytyväisiltä näkemäänsä. Eleanorin pöytäseurueesta ei puuttunut eloa. Nuoret juttelivat ja nauroivat ja tuntuivat nauttivan olostaan koko illallisen ajan, ja varttuneempi väki katseli menoa hyväksyvä hymy huulillaan. Debytanttitanssiaiset toivat useimmille mieleen suloisia muistoja, ja tuntui mukavalta katsella kauniiden nuorten ihmisten yhdessäolon riemua.

Eleanor tanssi ensimmäisen tanssin, valssin, isänsä kanssa, ja kun Charles vei seuraavaan tanssiin Louisen, muutkin seurasivat parketille. Heidän vanhimmat ystävänsä olivat samassa pöytäseurueessa, ja Louisen palkkaama orkesteri oli erinomainen. Charles onnitteli vaimoan oivasta valinnasta. Illan vanhetessa musiikki muuttui kevyemmäksi. Eleanor oli valmistautunut iltaan ottamalla tanssitunteja, ja koska hänen sievä *carnet de balinsa* oli täynnä nuorukaisten nimiä, hän ei joutanut lepäilemään hetkeä-

kään, ennen kuin lopulta lähti tanssiaissalista yhdessä muutaman muun neitokaisen kanssa. He livahtivat kirjastoon lepuuttamaan jalkojaan toviksi, vanavedessään joukko nuorukaisia, jotka pyrkivät heidän puheilleen tai tekemään tuttavuutta niiden tyttöjen kanssa, joita eivät olleet vielä tanssittaneet.

Kirjastoon astuessaan Eleanor näki pitkän, komean, tummattukkaisen miehen, joka oli syventynyt hyllystä poimimaansa kirjaan. Mies nosti yllättyneenä katseensa, kun Eleanor ystävineen käveli sisään. Eleanorin isällä oli vaikuttava kokoelma harvinaisia kirjoja ja ensipainoksia, ja mies hymyili tytölle tämän mennessä ohitse avoimen ikkunan ääreen happea haukkaamaan. Eleanor pani merkille miehen vakavat, lämpimät ruskeat silmät, kun mies katseli häntä.

»Olet saanut tanssia koko illan», mies totesi, kun Eleanorin ystävät liukenivat hetkeksi toisaalle, ja asetti kirjan paikoilleen. »Isälläsi on hyllyissään oikeita aarteita», hän jatkoi ihailien, ja Eleanor hymyili hänelle.

»Isä on hankkinut niitä eri puolilta maailmaa, monet Englannista ja NewYorkista.» Mies tiesi, kuka Eleanor oli. Eleanorin isä oli esitellyt heidät miehen saapuessa. Mies oli Alexander Allen, ja Eleanor oli tiennyt hänet nimeltä jo aiemmin mutta tavannut vasta nyt. Hän kuului San Franciscon toiseen merkittävään pankkiirisukuun. Mies oli huomattavasti Eleanorin ikäpolvea vanhempi ja tarkasteli tyttöä isälliseen tapaan. Hän oli ehkä kolmissakymmenissä ja vaikutti Eleanorista hyvin aikuiselta, ja oli ilmeisesti tullut tanssiaisiin ilman seuralaista. »Minäkin olisin mieluusti tanssinut kanssasi, mutta ympärilläsi oli alkuillasta niin iso joukko, että tanssikorttisi on arvatenkin melkoisen täynnä.» Hänellä ei ollut tapana tavoitella debytantteja, mutta hän ei halunnut myöskään vaikuttaa työkeältä olemalla pyytämättä Eleanoria tanssiin.

»Itse asiassa kolme tanssia on vielä vapaana», Eleanor sanoi kirkkain silmin, ja Alexander nauroi. Tämä kaikki oli tytölle niin uutta, että hänessä oli vielä aseistariisuvaa lapsekkuutta.

»Teen varauksen, vaikka pahoin pelkään, ettei se tiedä hyvää tanssikengillesi ja jaloillesi.» Eleanorilla oli sievät valkoiset satiinikengät, joiden solkea koristivat helmet ja tekojalokivet ja jotka niin ikään olivat Worthin käsialaa. Worth oli tehnyt hänen pikkuisen iltalaukkunsakin, kirjoittanut sen kauttaaltaan hopeaisin kukkasin ja viimeistellyt helmin. »Jos kirjaat minulle ne kolme tanssia, ja voit sitten ensimmäisen jälkeen harkita vielä. Jos kenkäsi kärsivät peruuttamatonta tuhoa, vapautan sinut jollekin muulle kavaljeerille kahteen viimeiseen tanssiin.» Eleanor nauri ja poimi laukustaan vaaleanpunaisen vihkosensa. Alexander ei halunnut olla epäkohtelias illan isäntäväkeä kohtaan jättämällä tanssittamatta heidän tytärtään. Tämä oli sentään Eleanorin ilta.

»Kuulostaa reilulta», Eleanor vastasi kepeästi ja kirjasi Alexanderin nimen kahdelle lehdykälle. Ensimmäinen tanssi olisi alkuillasta, kaksi viimeistä perä perää myöhemmin. He jutustelivat vielä hetken ennen kuin Eleanorin seuraava kavaljeeri tuli lunastamaan tanssivuoronsa ja johdatti hänet takaisin tanssiais-saliin. Eleanor vilkutti Alexanderille mennessään, ja mies hymyili ja poimi hyllystä tutkailtavaksi toisen kirjan, mikä oli hänestä mieluisampaa kuin tanssiminen, vaikka hän nyt huomasi odottavansa tanssia Eleanorin kanssa. Tyttö oli jotenkin niin raiakas ja mutkaton, miellyttävä keskustelukumppani. Hänessä ei ollut lainkaan joidenkin debytanttien piinaavaa kainoutta, eikä liioin sellaisten neitojen röyhkeää hyökkäävyyttä, jotka kärkeivät sulhasta heti seurapiireihin astuttuaan. Eleanor vain nautti ja iloitsi, näytti henkeäsalpaavan elegantilta ja oli hyvin, hyvin kaunis tyttö.

Kului vielä tunti ennen kuin oli hänen vuoronsa viedä Eleanor tanssiin, ja hän siirtyi tanssiais-saliin hieman sitä ennen. Illalispöydät oli jo viety pois, ja väki oli kokoontunut pienempien pöytien ympärille seurustelemaan ja nauttimaan virvokkeita. Tunnelma oli iloinen ja riemukas; kaikki vaikuttivat viihtyvän.

Alexander Allen kumarsi Eleanorille ennen heidän ensimmäistä tanssiaan. Tyttö tuntui ilahtuvan hänen näkemisestään.

»Onko ilta vastannut toiveitasi?» hän kysyi, kun he olivat täydellä tanssiparketilla. Hän yllättyi siitä, kuinka kapoiselta Eleanor tuntui hänen käsivarsillaan ja kuinka hyvä tanssija tyttö oli.

»Kyllä vain», Eleanor vastasi leveä hymy kasvoillaan. »Ja enemmänkin. Kaikki on niin jännittävää. En ole ollut tanssiaisissa koskaan ennen.»

»Eikä näiden veroisia tule varmasti olemaankaan. Vanhempi ovat järjestäneet uskomattoman illan meille kaikille. Itse en suuresti perusta tanssiaisista, mutta tänään olen nauttinut täysin siemauksin, erityisesti tanssista sinun kanssasi.» Hän hymyili Eleanorille, ja hänen sanansa näyttivät miellyttävän tyttöä. Muutama koulutoveri huomasi Eleanorin pyörähtelevän vanhemman oloisen miehen käsivarsilla ja sääli ystävänsä. Charles katsoi Louisea kulmakarvojaan kohottaen, yllättyneenä siitä, että Alex Allen oli pyytänyt hänen tyttärensä tanssiin.

Charles sanoi vaimolleen jotakin, kun he katselivat tanssia. Eleanor ja Alex olivat hyvin kaunis pari. »Yllätyin, kun kutsuit hänet. Hän kun ei ole sellaista tyyppiä, joka tavoittelisi nuoria naisia. Harvoin häntä näkee enää missään muutenkaan, vain silloin tällöin klubilla lounaalla. Vakavan sorttinen, mutta hyvä mies. Kaipa hän tunsu velvollisuudekseen pyytää Eleanor tanssiin.» Se osoitti hyviä käytöstapoja, sitä, ettei mies ollut tullut vain illallisen ja ensiluokkaisten viinien perässä.

»Luulen, ettei hän ole toipunut vieläkään siitä, mitä tapahtui. Jonkin aikaa kaikki äidit olivat innokkaasti kutsumassa häntä milloin mihinkin kissanristiäisiin. Mutta ei hän tainnut käydä missään vuoteen tai kahteen sen tapahtuneen jälkeen. Huhutaan, että hän on vannoutunut poikamies, mutta olihan meidän saatava tänne miehiä, jotka tanssittaisivat hänen ikäisiään naisia.» Kaikissa juhlissa oli aina naimattomia naisia ja nuoria leskiä, ja Alex oli juuri sopivan ikäinen heidän kavaljeerikseen. Ei käynyt

laatuun kutsua vain avioituneita miehiä ja morsianta hakevia nuorukaisia.

»Se oli surullinen tapaus», Charles myönsi. Hän muisti tarinan niin kuin Louisekin. Kahdeksan vuotta aiemmin Alex oli kihlannut yhden San Franciscon kauneimmista ja parhaisiin perheisiin kuuluneista tytöistä. Heidän rakkaustarinansa oli valloittanut kaikkien sydämet, kenties koska he molemmat olivat kovin kauniita ja vaikuttivat syvästi rakastuneilta toisiinsa. Alex oli ollut maailmansodassa rintamalla Ranskassa, ja kaksi vuotta myöhemmin rakastunut korviaan myöten ja kihlannut morsiamensa. Mutta morsian oli sairastunut espanjantautiin ja menehtynyt viisi päivää ennen heidän häitään. Alexin äiti oli kuollut samaan tautiin, ja isä kuollut äkillisesti kaksi vuotta myöhemmin.

Nyt, kolmekymmentäkaksivuotiaana, Alex oli perheen pankkiiriliikkeen johdossa. Periessään sen hän oli ollut vain kahdenkymmenenkuuden. Alex oli pätevä työssään, Charles tiesi sen. »Hänellä on arvatenkin niin paljon liiketoimia, ettei avioliittoa ehdi edes ajatella, ja tuo tapaus on eittämättä jättänyt jälkensä», Charles sanoi myötätuntoisesti. »Eleanorille hän on liian vanha, mutta oli hyvä päätös kutsua hänet. Hän on hyvä mies. Pidit hänen isästään. Hirvittävä tragedia kaikkienensa. Muistaakseni hänen äitinsä ja morsiamensa menehtyivät saman vuorokauden sisällä.» Espanjantauti oli vienyt useita heidän ystäviään ja aiheuttanut maailmalla enemmän tuhoa kuin itse maailmansota. Epidemia oli vaatinut kymmeniä miljoonia uhreja ennen rauhoittumistaan. Louise ei ollut päästänyt Eleanoria pois kotoa kuu-kausiin. Tyttö oli ollut silloin kymmenen vanha, ja koska he olivat jo menettäneet poikansa keuhkokuumeelle, he olivat pelänneet kuollakseen menettävänsä toisenkin, ainokaiseksi jääneen lapsensa espanjantaudille.

*

»No, kuinka pärjäsin?» Alex kysyi ja laski katseensa Eleanorin kenkiin tanssin loppuessa. »Taisin astua varpaillesi ainakin kymmenen kertaa», hän jatkoi pahoitellen.

»Et astunut ensimmäistäkään kertaa», Eleanor julisti ja nosti pukunsa helmaa juuri sen verran, että sievät, turmeltumattomat satiinikengät näkyivät. Alex pani merkille tytön pienet, kapoiset jalat.

»Onnenpotku», hän sanoi leveä hymy kasvoillaan. »Onko varaukseni kahteen muuhun tanssiin siis voimassa edelleen?» Eleanor nyökkäsi hymyillen.

»Minusta oli mukavaa keskustella kanssasi», Eleanor sanoi, ujustellen Alexia ensimmäistä kertaa. Tyttö näytti niin haavoittuvalta ja nuorelta, että Alexin sydämessä läikähti ja hänen suo-
jelunhalunsa heräsi.

»Vaikka sinusta minä varmasti vaikutan satavuotiaalta», hän sanoi ja kuulosti vakavammalta kuin oli aikonut. Eleanorin kanssa oli helppo olla vilpítőn. Tyttö punastui. Hän tosiaan ajatteli, että mies oli vanha, muttei sentään mikään satavuotias. Hän mietti, mahtoiko mies olla niitä vanhoja poikamiehiä, joista vanhemmat olivat häntä varoitelleet, niitä jotka kärkekyivät nuoria neitoja. Mutta tuskinpa miestä olisi kutsuttu, jos niin olisi.

»Miksi tanssit niin harvoin? Sinähän tanssit vallan hyvin», Eleanor sanoi suorasukaisesti, ja Alex nauroi.

»Kiitos. Niin sinäkin.» Sitten mies vakavoitui. »Se on pitkä tarina, eikä ollenkaan sovelias kerrottavaksi tällaisena iltana. Käyn harvoin juhlissa. Ja debytanttitanssiaisiin olen auttamattoman vanha. Pidän kuitenkin isääsi suuressa arvossa, enkä siksi halunnut kieltäytyä kutsusta, ja olen iloinen, etten tehnyt niin. Koetan parhaani mukaan olla pilaamatta kenkiäsi seuraavienkaan tanssiemme aikana. Minustakin on mukava keskustella sinun kanssasi», Alex lisäsi, ja Eleanor hymyili hänelle.

»Minun ikäiseni pojat käyvät nopeasti hieman pitkästyttäväiksi, ja useimmat taitavat olla nyt jo juovuksissa. He ne minun kenkäni

turmelevat!» Tämä nauratti heitä molempia, ja hetkeä myöhemmin Eleanorin seuraava tanssikavaljeeri saapui lunastamaan vuoronsa ja he tanssivat tiehensä, ja Alex jäi katselemaan tytön perään hymy huulillaan. Eleanor oli tosiaan saanut tanssia koko pitkän illan.

Kului puoli tuntia, ennen kuin tuli heidän seuraavan yhteisen tanssinsa aika. Väsymys alkoi jo painaa Alexia, mutta Eleanor hänen käsivarsillaan oli aivan yhtä virkeä ja viehkeä kuin illan alkaessa. Tanssin päättyessä tarjolle oli tuotu yöpalaa, ja he lähtivät yhdessä hakemaan syötävää ja istuutuivat pöydän ääreen. Vierasjoukko oli harvenemassa, varttuneempi väki oli alkanut lähteä. Eleanorin vanhemmat olivat tanssiaissalin sisäänkäynnin luona toivottamassa lähtijöille hyvää yötä, ja Eleanorin pöytä oli pian täynnä vanhoja koulutovereita ja lapsuudenystäviä. He vilkuilivat Alexia kuin tämä olisi jonkun isä, vaikka Alex oli vasta kolmenkymmenen kahden. Mutta äkkiä heille valkeni, että Alex oli erinomainen seuranpitäjä, ja mies kiusoitteli ja nauratti heitä ja kertoili kokemuksistaan debytanttitanssiaisissa, joissa kaikki mahdollinen oli mennyt pieleen, yksistä sellaisistakin, joissa debytantti oli ollut niin juovuksissa, ettei häntä ollut löytynyt mistään. Lopulta joku oli löytänyt nuoren naisen pöydän alta syvässä unessa. Eleanorin ystävät olivat myytyjä sekä tarinasta että tavasta, jolla hän sen kertoi, ja yöpalan jälkeen hän lunasti viimeisen tanssivuoronsa. Siinä vaiheessa mies tuntui jo vanhalta tutulta.

»Kiitos, että olit niin mukava ystäväilleneni etkä suhtautunut heihin kuin keskenkasvuisiin kakaroihin.» Alex oli suhtautunut heihin kuin hauskaan aikuisseuraan.

»Olen itsekin toisinaan keskenkasvuinen kakara», hän sanoi hymyillen. »Vaikka ehkä olenkin hirveän aikuinen heidän silmissään. Muistan kyllä, kuinka turhauttavaa silloin nuorena oli, kun tällaiset minun ikäiseni pitivät ihan älykääpiönä. En ollut juuri ystäviäsi vanhempi – kahdenkymmenen yhden – kun lähdin

SAN FRANCISCO seurapiirit valmistautuvat vuoden 1929 suurimpiin häihin. Eleanor Deveraux ja Alex Allen ovat unelmien hääpari, ja nuori morsian säkenöi Pariisissa teetetyssä henkeäsalpaavassa hääpuvussaan.

Elämä on loisteliasta, kunnes pörssiromahdus vie tuoreelta avioparilta kaiken ja maailma mullistuu.

Koettelemukset eivät pääty siihen. Seuraavan kahdeksan vuosikymmenen ajan suvun naiset etsivät onneaan historian tuulissa, läpi vaikeiden ja yltäkylläisten aikojen. Sydänsurujen ja pettymystenkin keskellä perhettä kannattelee äidiltä tyttärelle periytyvä viisaus – sekä suvun aarre, menneisyyden loistosta muistuttava kallisarvoinen hääpuku.

»Kuljettaa lukijan menneeseen...
Kertomus toivosta ja voimasta.»

– TIMES OF INDIA

www.wiley.fi

84.2

ISBN 978-951-0-50690-5